

החלטה לפי סעיף 14 לחוק התחרות הכלכלית, התשמ"ח-1988 בדבר מתן פטור מאישור הסדר כובל להסדר בין מועדון 365 פיננסים בע"מ ופאואר קארד (2000) בע"מ

א. פתח דבר

בפניי בקשה למתן פטור לפי סעיף 14 לחוק התחרות הכלכלית, התשמ"ח-1988 (להלן **החוק**), להסדר שעניינו שיתוף פעולה בין מועדוני לקוחות מבוססי כרטיס אשראי חוץ בנקאי בין החברות מועדון 365 פיננסים בע"מ (להלן **מועדון 365 פיננסים**) לבין פאואר קארד (2000) בע"מ (להלן **פאואר קארד**).

לאחר שבחנתי את ההסדר בין הצדדים ואת השפעתו על התחרות בשווקים הרלוונטיים ולאחר שהתייעצתי עם הוועדה לפטורים ולמיזוגים, שוכנעתי כי ההסדר בין הצדדים אינו מגביל את התחרות בחלק ניכר של השוק המושפע ממנו, כי עיקרו של ההסדר אינו בהפחתת התחרות או במניעתה וכי אין בהסדר כבילות שאינן נחוצות למימוש עיקרו. לאור האמור, מצאתי כי ההסדר ראוי לפטור לפי סעיף 14 לחוק התחרות, בהתאם לנימוקים שיפורטו להלן.

ב. ההסדר והצדדים לו

מועדון 365 פיננסים היא חברה פרטית המוחזקת במלואה בידי חברת המשביר לצרכן בע"מ, שהיא חברה ציבורית.¹ מועדון 365 פיננסים היא הבעלים של מועדון הלקוחות Cal365vip, אשר מנפיק ללקוחות כרטיס אשראי חוץ בנקאי המקנה לחברי המועדון הטבות ומבצעים שונים בחנויות של המשביר לצרכן (חנויות "כל בו" שמשווקות מגוון של מוצרים בתחומי האופנה, קוסמטיקה, ציוד לבית ועוד).

פאואר קארד היא חברה פרטית, מוחזקת במלואה בידי חברת פישמן רשתות בע"מ אשר נמצאת בשליטת משפחת פישמן. בניגוד למועדון 365, פאואר קארד אינה קשורה לרשת

¹ מוחזקת ב-57% בידי מר רמי שביט.

קמעונאית ספציפית אלא מציעה ללקוחות כרטיס אשראי חוץ בנקאי PowerCard אשר מקנה להם הטבות ומבצעים במגוון רשתות קמעונאיות שמשתפות פעולה עם המועדון. פאואר קארד מפעילה גם פלטפורמה אינטרנטית, שבאמצעותה היא מציעה ללקוחות המועדון גם מוצרים פיננסיים אחרים, כגון הלוואה לכל מטרה (בשיתוף פעולה עם חברת כרטיסי אשראי לישראל בע"מ).

במסגרת ההסדר, כל צד יאפשר למי שחבר במועדון של הצד השני לממש נקודות צבורות בחלק מהחנויות שלו. בצד מועדון 365 פיננסים, מימוש הנקודות הצבורות של לקוחות פאואר קארד יתאפשר ברשת המשביר לצרכן, ואילו בצד פאואר קארד, מימוש הנקודות הצבורות של לקוחות מועדון 365 פיננסים יתאפשר בחנויות Toys R Us והום סנטר בלבד (למרות שקיימות רשתות אחרות שמשתפות במועדון PowerCard).

ג. ניתוח תחרותי

עיקרו של ההסדר ונחיצות כבילותיו

ההסדר מאפשר לצדדים להרחיב את אפשרויות מימוש הנקודות הצבורות מעבר לרשת או רשתות של המועדון, ובכך להגדיל את אטרקטיביות הכרטיסים בעיני הלקוחות. לאור האמור, מצאתי שעיקרו של ההסדר אינו בהפחתת התחרות או מניעתה. בנוסף לכך, אין בהסדר כבילות שמונעות מהצדדים להתקשר בהתקשרויות דומות עם צדדים נוספים או כבילות אחרות מעבר לעצם שיתוף הפעולה. נוכח האמור, מצאתי שאין בהסדר כבילות שאינן נחוצות למימוש עיקרו. בכך מתקיימים תנאי סעיף 14(א)(2) לחוק.

השפעת ההסדר על התחרות

ההסדר עוסק בתחום מועדוני הלקוחות מבוססי כרטיס אשראי חוץ בנקאי. ניתן לחלק את עולם כרטיסי האשראי החוץ בנקאיים למספר קטגוריות, לרבות:

- מועדונים של גופים קמעונאיים – בין המועדונים המובילים מהסוג הזה ניתן למנות את מועדוני הלקוחות של שופרסל, lifestyle של סופר פארם, מועדון רמי לוי, מועדון של רשת פוקס ועוד.

- מועדוני צרכנים – בין המועדונים המובילים מהסוג הזה ניתן למנות מועדון "חבר" (של משרתי קבע ומילואים), מועדון "טוב" (של עובדי מדינה) ועוד.

- כרטיסים של חברות כרטיסי האשראי – כרטיסים אלה מוצעים על ידי חברות כרטיסי האשראי ועשויים להציע ללקוחות הטבות שונות, כגון הנחות בחנויות שבשיתוף פעולה עם המנפיק.

בנוסף לכרטיסים אלה, קיימים כרטיסי אשראי בנקאיים, שמונפקים על ידי הבנקים למי שמחזיק אצלם חשבון עו"ש. התחרות בין כרטיסי אשראי מתמקדת בשאלה מיהו הכרטיס "הראשון בארנק" שבו יעשה הלקוח את עיקר השימוש (Top of wallet – TOW). מבדיקות קודמות של הרשות, עולה כי אמנם בשנים האחרונות, כמות כרטיסי האשראי החוץ בנקאיים וגם חלקם מכלל העסקאות בכרטיסי אשראי נמצאים במגמת עלייה. אך אצל מרבית הלקוחות כרטיס ה-TOW הוא עדיין הכרטיס הבנקאי. בהתאם, מרבית כרטיסי האשראי הם כרטיסים בנקאיים, כאשר לקוחות שמחזיקים מספר כרטיסי אשראי נוטים לרכז את עיקר העסקאות שלהם בכרטיס האשראי הבנקאי.

נכון לעת הנוכחית, כמות הכרטיסים של שני הצדדים להסדר אינה גבוהה בהשוואה למועדונים אחרים ואינה עולה ביחד על 10% מכלל הכרטיסים החוץ בנקאיים. נוכח האמור, לא ראיתי שההסדר מעלה חשש לפגיעה בתחרות בתחום מועדוני לקוחות מבוססי כרטיסי אשראי חוץ בנקאי. אדרבה, הגברת האטרקטיביות של כרטיס אשראי חוץ בנקאי עשויה לסייע לו לחולל תחרות מול הכרטיסים הבנקאיים.

לתחרות בתחום כרטיסי האשראי חשיבות כשלעצמה, אך גם כתוצאה מהשפעתה על התחרות בשווקים אחרים. מבדיקות קודמות של הרשות, ניתן לזהות שהקשר שנוצר עם הלקוח אגב הנפקת כרטיס האשראי והמידע שנצבר על אודות הלקוח אגב השימוש בכרטיס מסייעים

למנפיק להציע ללקוח מוצרים פיננסיים שונים. בהתאם למידע שמסרו הצדדים, הצדדים מציעים ללקוחות מוצרים ושירותים פיננסיים נוספים אגב השימוש בכרטיס האשראי, ובראשם אשראי נוסף (מעבר למסגרת האשראי שבכרטיס). גם תחום האשראי למשקי בית נשלט בחלקו הארי בידי הבנקים ומשכן גם בהיבט הזה הגברת האטרקטיביות של הכרטיסים של הצדדים עשויה להגביר את יכולתם ליצור "רצפות מכירה" משמעותיות יותר שיתחרו על הלקוחות.

מלבד בחינת ההשפעה התחרותית של ההסדר בתחום הפיננסי, בחנתי גם את השפעותיו בתחום הקמעונאות, נוכח יחסי התחרות שעשויים להתקיים בין המשביר לצרכן לבין חלק מהחנויות שמשתתפות במועדון PowerCard.

לעניין זה, בהסדר כפי שתואר בבקשות הפטור, שיתוף הפעולה מתייחס רק לחנויות של הצדדים שאין ביניהן יחסי תחרות קרובים. אדגיש כי החלטתי זו ניתנת לשיתוף הפעולה כפי שהובא לפניי וכי על כל שינוי בפרט מהותי מן ההסדר יחולו הוראות סעיף 16 לחוק.²

לאור האמור לעיל, שוכנעתי כי ההסדר אינו מגביל את התחרות בחלק ניכר של שוק המושפע ממנו. בכך מתקיימים תנאי סעיף 14(א)(1) לחוק התחרות.

בשולי הדברים אציין כי פטור זה ניתן לעצם שיתוף הפעולה ואינו מתייחס להעברת מידע תחרותי רגיש בין הצדדים. כל העברת מידע כאמור מוחרגת מתחולת הפטור הנוכחי ועלולה להיות בגדר הסדר כובל אסור.³

² הקובעות כי שינוי בפרט מהותי בהסדר כובל דינו כדין הסדר חדש.

³ לעניין זה ראו גם גילוי דעת 2/14 חשיפת מידע טרם עסקה בין מתחרים - רשות התחרות 500618 (19.05.2014).

<https://www.gov.il/he/Departments/legalInfo/opinion214>

ד. סוף דבר

לאחר שנועצתי עם הוועדה לפטורים ולמיזוגים, ראיתי לנכון להשתמש בסמכות הנתונה לי בסעיף 14 לחוק התכרות ולהעניק להסדר את הפטור המבוקש לתקופה של 6 שנים. החלטתי זו נתונה לערר בפני בית הדין לתכרות על ידי איגוד עסקי, ארגון צרכנים או כל אדם העלול להיפגע מההסדר הכובל עליו ניתן הפטור, בהתאם לסעיף 15(א) לחוק התכרות.

מיכל כהן

הממונה על התכרות

ב' תמוז תשפ"ג
21 יוני 2023